

Kohalikud olud väikeettevõtluseks

ehk

Väikeettevõtlus Pärnus

SWOT analüüsi tulemused

Seminari eesmärgiks oli analüüsida tingimusi ja olukorda väikeettevõtluseks Pärnus.

Reeglina nimetatakse väikeettevõtteks ettevõtet, kus on kuni 50 töötajat ja aasta netokäive ei ületa 250 milj. krooni. Pärnu linna ettevõtluses on oluline tähtsus ja osakaal kuni 10 töötajaga nn mikroettevõtetel, mis moodustavad siin registreeritud ettevõtete arvust 85-87%.

Järgnevad SWOT analüüsi käigus selgitatud mõjurid on prioritseeritud osalejate poolt antud hinnangute kaalutud keskmise alusel skaalal **max=7** ja **min=0**.

TUGEVUSED

4,546 Soodne ja turvaline elukeskkond

4,182 Olemasolevate ettevõtlusvaldkondade jätkusuutlikkus

3,636 Geograafilise asendi ärakasutamine

3,455 Kõrghariduse olemasolu kohapeal

3,364 Multifunktsionaalsus - paindlikkus

3,273 Kohaliku tooraine olemasolu

2,364 Infrastruktuur

1,455 Ettevõtja kohanemisevõime

1,182 Ettevõtlusvõrgustiku koostöö

0,546 Olemasolevad tugisüsteemid

NÕRKUSED

5,091 Arengusuundade määratlematus (prioriteetide ebaselgus arengukavas)

2,636 Omavalitsuse vähene kompetentsus

2,455 Ideede vähesus

2,364 Kvalifitseeritud tööjõu puudus

2,273 Ettevõtlusalane kompetentsus

2,000 Koostöö puudumine avaliku sektori ja väikeettevõtete vahel

1,636 Lobby ja koostöö riigitasandil

1,455 Ebapiisav informeeritus

1,273 Kutseharidussüsteemi nõrkus

0,909 Kõrghariduse ühesuunalisus
0,818 Ühiskondliku kontrolli subjektiivsus
0,818 Provintslikkus (mahajäämus)
0,818 Pärnu Linnavalitsuse ebaotstarbekas struktuur
0,636 Poliitiline ebastabiilsus
0,636 Pärnu siseturu piiratus
0,546 Turismi eripära ja legendi(-de) puudumine
0,364 Kontseptsioonist lähtuvalt puuduv tehniline infrastruktuur
0,364 Koostöö puudumine väikeettevõtete vahel
0,364 Üldine usalduse puudumine
0,182 Onupoja poliitika
0,091 Bürokratia avalikus sektoris
0,000 Nõrk euroinfo ja analüüs

VÕIMALUSED

3,636 -Ümarlaud_ - erinevate inimestega ja tasemel
3,455 Prioriteetidest lähtuv valdkondade toetamine
3,000 Ühinemine Euroopa Liiduga
2,727 Info kogumine ja probleemide ennetamine kohalik omavalitsuse poolt
2,273 Teadlik ja pidev ettevõtlust puudutavate väärtushinnangute kujundamine
2,182 Ettevõtlust väärtustav hoiak
1,546 Ideekonkursside korraldamine
1,455 Füüsilise tegevusruumi loomine ettevõtjatele (inkubaator)
1,182 Motivatsiooni tekitamine ettevõtjates - tunnustamine
1,182 Kampania -Eelista Pärnumaist!_
1,182 Toetus kohaliku ettevõtja konkurentsivõime tõstmiseks (stardiabi)
1,182 Suhete paranemine Venemaaga
0,909 Mentorlus (kohalikud ettevõtjad)
0,727 Rahataotluste lihtsustamine
0,546 Probleemide avalikustamine
0,455 Regionaalne hajumine

0,273 Koostöö ettevõtjatega - toetusfondide loomine (sotsiaalsed probleemid)

OHUD

4,455 Kiirelt muutuv seadusandlus

3,818 Eesti väiksus

2,818 Tööjõu väljavool

2,273 Monopoolsete ja riigiettevõtete bürokraatia

2,273 Liigne kapitaliseerumine

2,182 Ametnikkonna politiseerumine (riik, kohalik omavalitsus)

2,000 Suured tööjõukulud

2,000 Kõrged nõuded laenude ja toetuste saamisel

1,909 Ei ole logistilise keti osa

1,636 Väikeettevõtete ülesostmine EL tingimustes

1,364 Hooajalisus

1,182 Ühinemine Euroopa Liiduga

Kommentaar

Tugevustes toodi kõige olulisema mõjurina esile soodsat ja turvalist kohalikku elukeskkonda, mis näitab Pärnu väärtustamist töö- ja elukohana ning loob eelduse paikse elanikkonna püsimiseks ja elanike arvu kasvuks sisserände teel.

Iseloomulikuna väikeettevõtluks leidis tugevustena äramärkimist toimivate ettevõtlusvaldkondade jätkusuutlikkus, multifunktsionaalsus ja paindlikkus ning kindlustatus kohaliku tooraineressursiga. Hinnati Pärnu geograafilise asendi ära kasutamist ja selleks vajalike infrastruktuuride olemasolu. Hariduse ja tööjõuga seonduvalt tõsteti esile kohapeal kõrghariduse omandamise võimalust.

Nõrkuste all tuuakse ülekaalukalt esile Pärnu arengusuundade määratlematust ning linna arengukava puudulikkust. Seda seostatakse kohaliku omavalitsuse vähese kompetentsusega ja poliitilise ebastabiilsusega. Leitakse, et on puudus headest ideedest, mis muudaksid Pärnu piirkonna atraktiivseks ja soodustaksid sellega ettevõtluse arengut. Eeltoodu ühe põhjusena nähakse koostöö puudumist avaliku sektori ja väikeettevõtete vahel.

Muret tekitab kvalifitseeritud tööjõu puudus, mida põhjustab kutseharidussüsteemi nõrkus ja kõrghariduse ühesuunalisus. Ettevõtlikkust ja initsiatiivi pärsib madal ettevõtlusalane kompetentsus. Väheste riiklike investeeringute tõttu Pärnusse leiab äramärkimist lobby ja koostöö puudulikkus riigitasandil - Riigikogus, erakondades ja riigiasutustes.

Erinavalt traditsioonilisest ei peeta tehnilise infrastruktuuri mahajäämist oluliselt väikeettevõtlust takistavaks tingimuseks.

Olulisemaid võimalusi nähakse meetmete rakendamises eelnevalt väljatoodud nõrkuste leevendamiseks. Tähtsaks peetakse koostöö vajalikkust erinevate osapoolte vahel. Selle tulemusena oodatakse prioriteetsete valdkondade määratlemist ja meetmeid nende toetamiseks.

Väikeettevõtluks nähakse positiivset mõju Eesti ühinemisel Euroopa Liiduga, seda nii avanevate majanduse toetusmeetmete kui Euroopa Liidu turu avarumise ja lihtustumise tõttu. Turgude laiendamiseks loodetakse suhete paranemisele Venemaaga.

Muret tekitab ettevõtja ja ettevõtluse madal ühiskondlik väärtustamine. Oodatakse pidevat ja teadlikku tegevust ettevõtlust puudutavate väärtushinnangute kujundamiseks, ettevõtja tunnustamiseks ja ühiskondliku maine tõstmiseks.

Tugisüsteemidest peetakse vajalikuks ettevõtlusinkubaatori loomist.

Ohtudest tekitab enam muret seoses Eesti seadusandluse kohandamisega vastamaks Euroopa Liidu seadustikuga kiiresti muutuv seadusandlus. Peale Eesti liitumist Euroopa Liiduga on oodata selles valdkonnas stabiliseerumist.

Nähakse Eesti ja kohaliku turu väiksusest tulenevat probleemi, kuna väikeettevõtjal on raske murda välja välisurgudele suhteliselt väikeste tootmismahdade ja turundustegevuse kõrge hinna tõttu. Mitmeid ohte nähakse seoses Eesti ühinemisega Euroopa Liiduga, nagu kõrgema kvalifikatsiooniga tööjõu väljavoolu, tööjõukulude kasvu ning väikeettevõtete ülesostmist väliskapitalil põhinevate ettevõtete poolt.

Väikeettevõtlusele takistavaks teguriks peetakse monopolset seisundit omavate suurettevõtete tegevust ja kaasnevat bürokraatiat. Kõrged nõuded kapitaliseeritusele laenude taotlemisel ja keeruline asjaajamine toetuste saamiseks ei soosi ettevõtetesse täiendavate rahaliste vahendite kaasamist.

Investeeringute puudumisel tehnilise infrastruktuuri arendamisse võib Pärnu jääda välja euroopalisest nn logistilisest ketist, mis kahandab võimalusi rahvusvahelises majandusintegratsioonis ning vähendab Pärnu võimalusi areneda arvestatavaks majanduskeskuseks.

Koostas: Toomas Kuuda

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda Pärnu esindus

044 30 989

parnu@koda.ee

Pärnu ettevõtluse arengukava. Väikeettevõtluse töörahma seminar 17.12.2002